

معرفی شهرستان

چاراویماق یکی از شهرستان های استان آذربایجان شرقی بوده که در سال 1380 از شهرستان هشترود جدا و به عنوان یک شهرستان با مرکزیت شهر قره آغاج تبدیل گردید. محصول محوری آن گندم بوده که در استان به عنوان انبار غله مطرح می باشد. این شهرستان در شمال غرب فلات ایران و جنوب استان آذربایجان شرقی قرار دارد که از شرق با شهرستان میانه، از شمال با شهرستان هشترود، از غرب با شهرستان مراغه و از جنوب با شهرستان ماهنشان استان زنجان و شهرستان تکاب استان آذربایجان غربی همجوار است. مساحت کل شهرستان 3208 کیلومترمربع و 7 درصد مساحت استان را به خود اختصاص داده است و از لحاظ وسعت در رده چهارم استان قرار دارد.

این شهرستان از نظر ژئومورفولوژی یک ناحیه کوهستانی مرتفع با پستی بلندیهای متعدد می باشد. رشته کوههای اربط و تخت سلیمان به عنوان یکی از عوارض مهم کوهستانی استان در جنوب آن قرار گرفته است. این شهرستان دارای تابستانهای معتدل و خنک و زمستانهای طولانی و پربرف میباشد. میانگین بارندگی سالانه شهرستان 310 میلی متر و میانگین دما 15 درجه بوده و تعداد روزهای یخبندان 90 روز می باشد.

بررسی سهم اشتغال شهرستان در سه حوزه خدمات و صنعت و کشاورزی این شهرستان نشان می دهد غالب درآمد مردم به دلیل وجود سرمایه های طبیعی مناسب (اراضی یکپارچه دیم و مراتع گسترده) در حوزه کشاورزی و دامداری بوده که بیش از 75 درصد سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است که بیشتر درحوزه زراعت بصورت دیم (گندم و نخود) و دامداری (دام سبک) می باشد و در مرحله بعد دام سنگین و زنبورداری و باغداری و فرشبافی قرار دارد.

شهرستان چارویماق از قطب های مهم کشاورزی بویژه در تولید گندم و نخود در استان آذربایجان شرقی می باشد. این شهرستان از نظر سطح زیر کشت کل اراضی رتبه هشتم استان و از نظر سطح زیر کشت اراضی دیم رتبه چهارم استان را دارا می باشد. مجموع اراضی سطح زیرکشت اعم از آبی و دیم 110511 هکتار بوده 86000 هکتار دیم و 4511 هکتار آبی و نیمه آبی و 20000 هکتار آیش می باشد.

تولید برخی محصولات باغی به دلیل وجود رودخانه دائمی آیدو غموش و سایر رودخانه های فصلی شهرستان انجام می گیرد ولی با توجه به اینکه باغداری در موضوع بهره وری اقتصادی پروسه آبی زمان گیر بوده (حداقل 2 الی 3 سال) و از طرف دیگر وابستگی شدید به منابع آبی این بخش و کمبود منابع آبی دائمی در شهرستان و وجود روز های سرد زیاد در طول سال این حوزه امکان توسعه ای کمتر در شهرستان دارد و به همین دلیل پراکنش آن محدود به دو دهستان (چاراویماق شرقی و جنوب شرقی) می گردد کل مساحت باغات مثمر شهرستان 875 هکتار و غیر مثمر 325 هکتار می باشد. محصول عمده باغی شهرستان سیب بوده که 525 هکتار از اراضی باغات شهرستان و حدود 60 درصد سطح کل باغات مثمر

شهرستان را به خود اختصاص داده است. سایر محصولات باغی نظیر گردو، گلابی، زردآلو، بادام، انگور، سنجد و گل محمدی نیز در این منطقه وجود دارد که در حد تامین بخش کوچکی از معیشت روستاییان می باشد.

در حوزه دامداری شهرستان چاراویماق به دلیل برخورداری از 150000 هکتار مراتع (30000 هکتار درجه یک) و (75000 هکتار درجه دو) (45000 هکتار درجه سه) با تولید 42300 تن علوفه که حدود 47 درصد وسعت شهرستان را بخود اختصاص می دهد 347000 راس (95 درصد دام سبک و 5 درصد دام سنگین) را در خود جای داده است که به عنوان منبع اصلی درآمد مردم بعد از گندم می باشد. در کنار دامداری وجود این مراتع و اقلیم خاص این منطقه در برخی از دهستانهای شهرستان (چاراویماق مرکزی و جنوب غربی و جنوب شرقی) فعالیت زنبورداری (30000 کلنی) نیز به چشم می خورد که سالیانه 240 تن عسل از این کلنی ها برداشت می گردد.

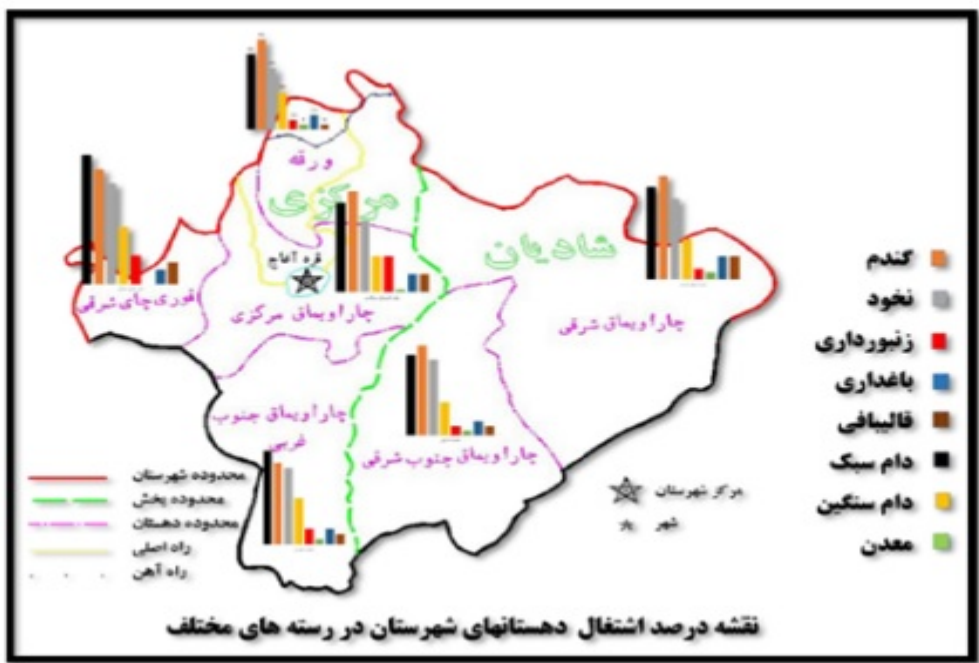
شهرستان چاراویماق از لحاظ مواد معدنی بسیار غنی بوده و جزو مناطق بیست گانه کشور می باشد براساس آمار موجود تعداد 62 معدن در شهرستان وجود دارد 11 مورد آن فعال می باشد که از این حیث در استان رتبه اول را دارا می باشد این معادن تقریباً در تمامی نقاط شهرستان پراکنده می باشند و بیش از 30 نوع ماده معدنی فلزی و غیر فلزی و ساختمانی از قبیل انواع معادن گچ، نمک، سنگهای ساختمانی و تزئینی، سیمان سفید، منگنز، سلیس، فلدسپات، تالک، کائولین، خاک چینی، میکا، مس، روی، سرب، آهن، نقره، آهک، آذیست، ذغال سنگ (کک) کواتزیت، ذخایر فلزی و منابع خاکرس وhellip; به وفور و با ذخیره بسیار بالا در شهرستان وجود دارند که اکثر مواد استخراج شده به دلیل نبود واحدهای فرآوری بصورت خام از شهرستان به استانهای دیگر خارج می گردد. که تنها 4 واحد صنعتی) 3 واحد گچ و یک واحد تولید کنسانتره آهن(در حوزه فرآوری این مواد فعال می باشند .

فرهنگ دینی و اعتقادی غالب و پوشش لباس های محلی و تولیدات صنایع دستی در روستاها جزو پتانسیل های فرهنگی شهرستان چاراویماق می باشد. مردمان شهرستان مردمانی اصیل هستند. از جمله خصلت های این جامعه مهمان نوازی، سلحشوری ، آزادمنشی، پایبندی زیاد به عقاید مذهبی است به صورتی در تمامی مناسبت های ملی و مذهبی تمامی روستاهای این منطقه مراسم های خاص خود را دارند. شهرستان چاراویماق از نظر فرهنگی و اجتماعی متشکل از خرده فرهنگ های روستایی و با گویش های متنوع زبانی می باشد در این خصوص میتوان به گویش روستای گویچه قلعه اشاره کرد که بسیار متفاوت از سایر گویش های زبانی می باشد، در واقع می توان گفت هر روستا در این منطقه فرهنگ، آداب و رسوم و گویش های زبانی ویژه خود را دارد. فرهنگ مساعدت مالی قابل توجه در مراسمات و شرکت حداکثری در مراسم های اجتماعی جزو نقاط قوت فرهنگ اصیل این منطقه بوده است.

آشنایی با شهرستان چار اویماق

تعداد کل روستاها :	۲۴۸	جمعیت کل شهرستان (سال ۹۵) :	۳۱۰۷۱
تعداد کل خانوار شهری :	۱۶۶۲	جمعیت شهری (درصد) :	۱۹.۶
تعداد کل خانوار روستایی :	۷۳۵۴	جمعیت روستایی (درصد) :	۸۰.۴
تعداد روستاهای بالای ۲۰ خانوار :	۱۳۳	تعداد شهر :	۱
جمعیت روستاهای بالای ۲۰ خانوار :	۲۲۲۵۲	تعداد بخش :	۲
تعداد روستاهای زیر ۲۰ خانوار :	۱۱۵	تعداد روستای دارای سکنه :	۲۱۱
جمعیت روستاهای زیر ۲۰ خانوار :	۲۶۱۷	مساحت کل شهرستان :	۲۲۰۸ کیلومتر مربع

سابقه تاریخی چار اویماق در سال ۱۳۲۳ ش. با ۲۵۲ آبادی ، یکی از دهستان های شهرستان هشترود ضبط شده و در سال ۱۳۵۵ ش . با سه دهستان قوری چای ، چار اویماق شمالی و چار اویماق جنوبی به عنوان بخش آمده است. در مهر ۱۳۷۹ شهرستان چار اویماق (به مرکزیت شهر قره آغاج) با دو بخش و هفت دهستان تشکیل شد. نام شهرستان چار اویماق از دو واژه چار (چهار) و اویماق (به معنای طایفه و قبیله) ترکیب شده است. قره آغاج ، مرکز شهرستان چار اویماق در ارتفاع حدود ۱۹۲۰ متری و در شصت کیلومتری جنوب شهر هشترود واقع است و کوه داش بلاغی در جنوب شرقی آن قرار دارد. این شهر قدمت چندانی ندارد و به نام رودی که در نزدیکی آن جاری است ، قره آغاج نامیده می شود. توسعه محلات قره آغاج از دهه ۱۳۵۰ ش . به بعد آغاز و در فروردین ۱۳۷۳ به شهر تبدیل شد.

موقعیت جغرافیایی

شهرستان چاراویماق با وسعت 3208 کیلومتر مربع (7 درصد مساحت استان) در 180 کیلومتری تبریز واقع شده است. این شهرستان از سمت شمال با شهرستان هشترود، از سمت شرق با شهرستان میانه، از سمت غرب با استان آذربایجان غربی و شهرستان مراغه و از سمت جنوب با استان های آذربایجان غربی و زنجان هم مرز است.

تقسیمات کشوری

طبق آخرین تقسیمات کشوری شهرستان چاراویماق دارای دو بخش به نام های مرکزی (شامل دهستان های چاراویماق مرکزی، چاراویماق جنوب غربی، ورقه و قوری چای شرقی) و شادیان (شامل دهستان های چاراویماق شرقی و چاراویماق جنوب شرقی)، یک نقطه شهری به نام قره آغاج و 248 آبادی می باشد.

جمعیت

براساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال 1390، جمعیت شهرستان چاراویماق در حدود 32745 نفر (0.9 درصد جمعیت استان) و جمعیت مرکز این شهرستان 5652 نفر برآورد شده است. جمعیت شهری این شهرستان 5652 نفر و جمعیت روستایی آن 27093 نفر و تعداد خانوار آن 8212 خانوار است.

اقلیم و آب و هوا

شهرستان چاراویماق دارای تابستان های معتدل و خنک و زمستان های طولانی و پربرف می باشد. ارتفاع عمومی زمین در این شهرستان از 1300 متر تا 3200 متر متغیر است. کوهستان پهناور قِرْخُ بَلاغ / قِرْخُ بولاق ، که مرز طبیعی میان شهرستان چاراویماق و شهرستان میاندواب (در استان آذربایجان غربی) است ، در جنوب شهرستان چاراویماق امتداد دارد و تپه های فراولخانه و شیطان تپه نیز در این شهرستان واقع است .

وضعیت اقتصادی

اهالی چاراویماق به کشاورزی ، باغداری ، کار در معدن ، زنبورداری ، مرغداری و دامداری اشتغال دارند. از صنایع دستی آن فرش با طرح گل ابریشم که صادر می شود، قالیچه های بادوام (برای مصارف محلی) ، جاجیم و گلیم است. محصولات عمده چاراویماق ، گندم و جو، بنشن ، علوفه ، تره بار و محصولات باغی است . فرآورده های لبنی ، عسل ، گندم ، بنشن ، چغندر قند، دانه های روغنی ، انواع صیفی ، پوست ، فرش و خاک صنعتی کائولن از صادرات آنجاست. با توجه به اختصاص سهم بالای اراضی زراعی استان به این شهرستان و پتانسیل مناسب برای تولید حبوبات، غلات به ویژه گندم دیم، برخورداری از 15 معدن فعال با استخراج 9 نوع ماده معدنی و داشتن وضعیت انحصاری در استخراج برخی مواد معدنی از جمله گچ، تالک و خاک چینی کائولن، نمک آبی بسیار مرغوب و سنگ منگنز، محوریت سرمایه گذاری در این شهرستان به ترتیب بر پایه کشاورزی، معدن و بالاخص صنایع فرآوری معدنی است.

نقاط تاریخی و دیدنی

گور قلعه سی (نزدیک آبادی آرزه خوران ، در حدود 47 کیلومتری جنوب شرقی شهر قره آغاج) ، محوطه باستانی بایزید (در حدود 39 کیلومتری شمال شرقی قره آغاج) و قلعه ضحاک

ایلات چاراویماق

ایل شاهسون در دهستان چاراویماق جنوب شرقی ، ییلاق و قشلاق و در دهستانهای چاراویماق شرقی و ورقه ، قشلاق می کنند. ایل قره داغ در دهستان چاراویماق جنوب غربی ییلاق و در دهستان چاراویماق مرکزی قشلاق می کنند. طوایف مستقل کورانلار یا گورکانلو در چاراویماق جنوب شرقی و حیدرلو در چاراویماق جنوب غربی ییلاق و حاج علیلو در چاراویماق مرکزی قشلاق دارند.